

1. Højvandsbeskyttelse ved østlige Kulhuse

Bilag IV-vurdering

Frederikssund Kommune - Teknik, Miljø og Erhverv

Dato: 10. juli 2023

Indhold

1	Baggrund.....	1
2	Lovgrundlag.....	1
3	Metode.....	2
4	Bilag IV-arter.....	2
5	Vurdering.....	3
6	Referencer.....	5

1 Baggrund

Frederikssund Kommune har i 2017 fået udarbejdet et skitseprojekt til højvandsbeskyttelse af projektområdet langs den nordøstlige del af Kulhuses nordlige kystlinje mellem Matthiesens Enghave nr. 28 i vest til Ved Vigen 47 i øst. Der er i 2023 udarbejdet et nyt skitseprojekt med en række ændringer baseret på Kystdirektoratets anbefalinger og ønsker omkring bredden af digekronen, udformningen af diget og den mere detaljerede placering af dette. Det overordnede formål med projektet er at beskytte et sommerhusområde ved det østlige Kulhuse mod stormflodssituationer samt sikre sommerhusene mod oversvømmelser ved samtidigt skybrud eller høj vandstand bag diget og stormflod.

Nærværende notat indeholder en vurdering af projektets potentielle påvirkninger på arter opført på habitatdirektivets bilag IV.

2 Lovgrundlag

Det skal sikres, at det ansøgte projekt ikke forstyrrer bilag IV-arter eller beskadiger eller ødelægger arternes yngle- og rastesteder i deres naturlige udbredelsesområde, da det ikke er tilladt at gennemføre projekter, der kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for disse arter. Forudsætningen er, at den økologiske funktionalitet af et yngle- eller rasteområde for bilag IV-arter opretholdes på mindst samme niveau som hidtil. Derudover er bilag IV-arterne omfattet af en individbeskyttelse, hvilket betyder, at det er forbudt at forstyrre, indfange eller dræbe arterne forsætligt.

Nærværende notat indeholder en vurdering af påvirkninger på bilag IV-arter i henhold til kysthabitatbekendtgørelsen¹ § 7.

3 Metode

Beskrivelserne og vurderingerne af områder, arter og naturtyper, der er omfattet af internationale naturbeskyttelsesbestemmelser er baseret på et relevant og eksisterende videns- og datagrundlag, herunder data fra Danmarks Miljøportal samt relevant faglitteratur om beskyttede arter, herunder forvaltningsplan for flagermus (Møller, Baagøe, Degn, & Krabbe, 2013), Forvaltningsplan for markfirben (Ravn, 2015), Naturdata (Naturdata, 2023), Arter.dk (Arter, 2023) og Naturbasen (Naturbasen, Licens E03/2014, 2023). Der er desuden udført en feltbesigtigelse af NIRAS på strækningen fra matrikel 3a, Jægerspris Hgd., Dråby til matrikel 22d, Barakkerne, Dråby den 2. november 2022. Feltbesigtigelsen havde blandt andet til formål at klarlægge, om området rummer egnede yngle- og rasteområder for bilag IV-arter med kendt forekomst i nærområdet (flagermus og markfirben).

I en vurdering af påvirkning på bilag IV-arterne kan der anvendes et princip om et områdes vedvarende økologiske funktion (en bred økologisk betragtning) for bilag IV-arter. Det er en forudsætning for en vedtagelse af en plan eller tilladelse til et projekt, at den økologiske funktionalitet af et yngle- eller rasteområde for bilag IV-arter opretholdes på mindst samme niveau som hidtil og at enkelte individer ikke skades og flyttes. Det gælder alle steder, både inden og uden for beskyttede naturområder.

Økologisk funktionalitet

Den økologiske funktionalitet af et yngle- og rasteområde kan defineres som de betingelser (vilkår) som et yngle- eller rasteområde tilbyder en bestand af en bestemt art. Et yngleområde defineres som det sted, hvor en given art har yngleterritorier eller har sine æg og unger, indtil disse kan klare sig selv. Et rasteområde defineres som et sted, hvor individer af en given art opholder sig når de ikke søger føde eller yngler, dette kan være forskelligt fra sommer til vinter. Et yngle- eller rasteområde kan bestå af flere lokaliteter, der tjener som levesteder for den samme bestand. Ved vedvarende økologisk funktion ses der på yngle- og rasteområder i en bred økologisk betragtning.

4 Bilag IV-arter

Følgende arter har kendt udbredelse i området omkring Kulhuse; brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, skimmelflagermus, dværgflagermus, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø og spidssnudet frø. Inden for området, hvor det nye dige skal etableres, er der ikke egnede yngle- og rastesteder for padde, og arterne stor vandsalamander, løgfrø og spidssnudet frø behandles derfor ikke yderligere i nærværende bilag IV-vurdering.

I sommerhusområdet og i Nordskoven, som ligger umiddelbart syd for projektet er der registreret langøret flagermus i 2011, dværgflagermus i 2013 og 2015 og trolldflagermus i 2013 (Naturbasen, Licens E03/2014, 2023). Flagermus yngler og raster i træer og bygninger med sprækker og hulheder. Der blev ved besigtigelse af NIRAS i november 2022 ikke fundet træer med egnede yngle- og rastesteder for flagermus i den østlige del af digetracéet. Den resterende del af digetracéet er undersøgt for træer med potentielle yngle- og rastesteder for flagermus af Frederikssund Kommune i februar 2023.

¹ Bekendtgørelse nr. 654 af 19. maj 2020 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet

Der er registreret markfirben på matrikel 6cq Barakkerne, Dråby i 2013 (Naturbasen, Licens E03/2014, 2023) ca. 120 m syd for projektet, se Figur 1.

Figur 1: Matrikel med fund af markfirben i 2013

Markfirben yngler og raster på steder med tør, bar og løs, gerne sandet jord. Kystbestande af arten benytter naturlige biotoper som klitter, klitheder, strandoverdrev, kystskrænter og klinger (Ravn, 2015). Markfirben er kendt fra skydeter-rænet ved Jægerspris ca. 3 km syd for projektområdet, hvor der er flere (>10) registreringer af arten (Naturbasen, Licens E03/2014, 2023). Ved feltbesigtigelsen af NIRAS i november 2022, blev der kigget efter potentielle yngle- og rastesteder for markfirben. Området bag det eksisterende dige er forholdsvist tilgroet og fladt, og der blev ikke fundet egnede yngle- og rastesteder for markfirben.

5 Vurdering

Det nye dige placeres delvist ovenpå det eksisterende dige. Stendiger kan i visse tilfælde rumme potentielle rastesteder for markfirben, da huller mellem stenene i diget udgør gode gemmesteder. Derudover er overflader på sten gode steder at sole, da de varmes hurtigt op. Det eksisterende dige ved Kulhuse er flere steder tilgroet eller støbt i cement, hvilket gør diget uegnet som potentielle rastesteder for markfirben, se Figur 2. Det kan dog ikke afvises, at enkelte individer af markfirben kan sole på stendiget i de områder, hvor det ikke er tilgroet.

Figur 2: Dige ved det østlige Kulhuse. Foto: NIRAS, 2. november 2022.

Markfirben yngler på solbeskinnede skrånninger med bar og løs jord. Jorden omkring det eksisterende dige er forholdsvis tilgroet, og der vurderes på baggrund af besigtigelsen i november 2022 ikke at forekomme egnede ynglesteder i området, hvor det nye dige skal ligge. De kystnære områder oversvømmes relativt hyppigt, hvilket også gør områderne uegnede som både ynglesteder og vinterrastesteder. Markfirben er ofte stedfaste og holder sig inden for deres territorie, som dækker et areal mellem 25 m²-200 m² (Ravn, 2015). Da der ikke er egnede ynglesteder nær det eksisterende dige, vurderes de få egnede raste-/solesteder på diget kun at have ringe betydning for markfirben.

Selvom digets potentiale som rastested for markfirben vurderes at være ringe, antages det ud fra et forsigtighedsprincip, at der kan forekomme enkelte solende/rastende individer af markfirben på diget i artens aktive periode (april-september). For at undgå forstyrrelse af enkelte solende/rastende individer kan diget anlægges uden for den periode, hvor markfirben potentielt er aktive og potentielt soler/raster på diget, altså så diget anlægges i månederne oktober-marts. Hvis diget etableres i den periode, hvor markfirben er aktive (april-september), vurderes det dog, at markfirben med stor sandsynlighed vil flytte sig fra anlægsarbejderne til de øvrige, egnede habitater. Det vurderes samlet, **at områdets økologiske funktionalitet for markfirben kan opretholdes**, da diget ikke udgør et egnet yngleområde og vinterrasteområde for arten, og der vil opstå lige så gode rastesteder på det nye dige og at eventuelle solende/rastende individer på diget vil flytte sig, mens anlægsarbejdet står på.

Ved etablering af diget kan det blive nødvendigt, at fælde store træer. Ved besigtigelsen af NIRAS i november 2022 blev der ikke fundet træer med egnede strukturer for flagermus inden for digetracéet er på strækningen fra matrikel 3a til matrikel 22d. Den resterende strækning er undersøgt for træer med egnede yngle- og rastesteder for flagermus af Frederikssund Kommune i februar 2023. Der blev fundet enkelte større løvtræer i digetracéet, men ingen af træerne havde spættehuller, sprækker eller tegn på råd. Det vurderes derfor, at træerne ikke er egnede som yngle- og rastested for flagermus. Da det kan afvises, at træerne rummer yngle- og rastesteder for flagermus, vurderes det, at **områdets økologiske funktionalitet for flagermus opretholdes**, selvom træerne fældes i forbindelse med projektet. Sammenfatning

Det vurderes samlet, at områdets **økologiske funktionalitet for bilag IV-arter kan opretholdes** ved gennemførelse af projektet. Hvis der bliver fundet egnede yngle- og rastesteder for flagermus i træer, som ønskes fældet i forbindelse med projektet, skal træerne fældes i en bestemt periode, og der skal indarbejdes afværgeforanstaltninger som veteranisering af træer eller opsætning af flagermuskasser og -huse.

6 Referencer

- Miljøstyrelsen. (2023). *Naturdata*. Hentet fra <https://naturdata.miljoeportal.dk>
- Miljøstyrelsen, Statens Naturhistoriske Museum, DanBIF og Naturhistorisk Museum Aarhus. (2023). *Arter*.
- Møller, J. D., Baagøe, H. J., Degn, H., & Krabbe, E. (2013). *Forvaltningsplan for flagermus*. Naturstyrelsen, Miljøministeriet.
- Naturbasen, Licens E03/2014*. (2023). Hentet fra <https://www.naturbasen.dk/>
- Ravn, P. (2015). *Forvaltningsplan for markfirben, Beskyttelse og forvaltning af markfirben, Lacerta agilis, og dets levesteder i Danmark*. Naturstyrelsen, Miljø- og Fødevarerministeriet .